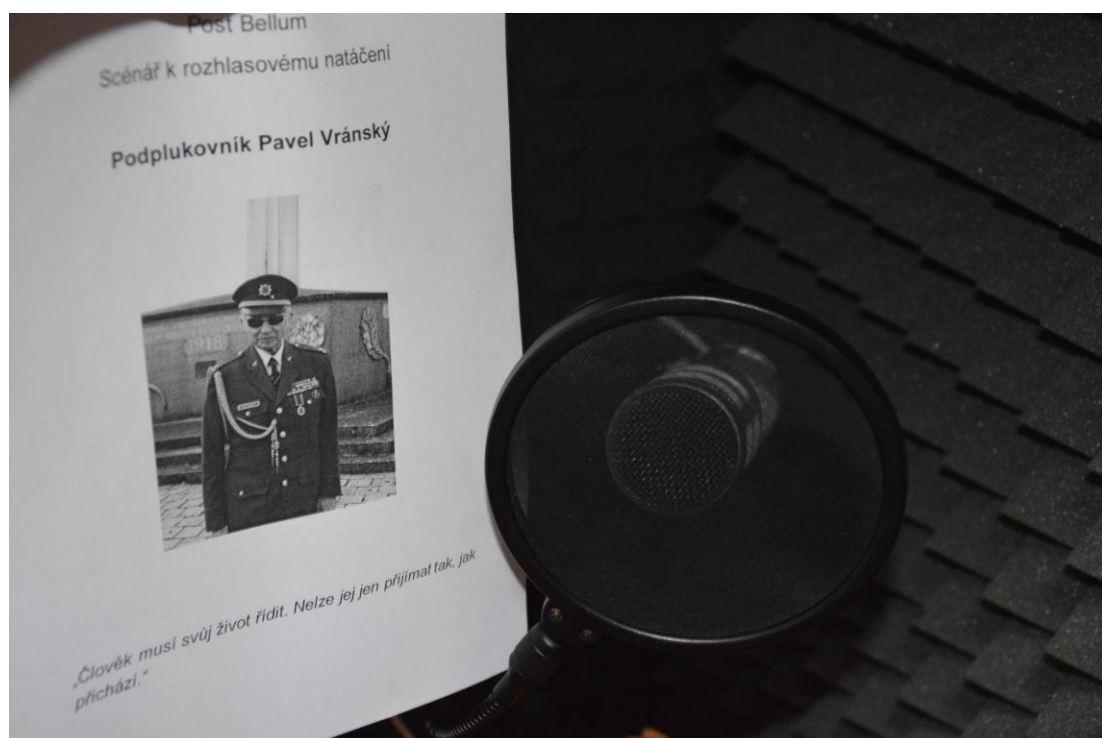

Scénář k rozhlasovému natáčení

Podplukovník Pavel Vránský

„Člověk musí svůj život řídit. Nelze jej jen přijímat tak, jak přichází.“

ZŠ V Rybníčkách

Tereza Písačová, Širín Nafariehová, Anna Marková, Jasmine Tosi,
Ferdinand Fořt, David Futera, Petr Veselý, Filip Babčický

Dětství a útěk

Pavel Vránský se narodil 29. 4. 1921 v Lipníku nad Bečvou. Navštěvoval reálné gymnázium, později se vyučil na mlékařsko-sýrařské škole. Dne 14. března 1939, těsně před okupací, se pan Vránský od svého otce dozvěděl, že Němci obsadili Ostravu. Tuto informaci řekl svým kamarádům a společně se vydali na náměstí protestovat, strhávali nacistické vlajky Němců a zpívali národní hymnu.

„Dostal jsem čtrnáctého informaci od svého otce, že už Němci zabrali

Ostravu. Já jsem to řekl mým kamarádům, my jsme tam byli sami kluci tehdy, a mě už bylo sedmnáct. Měli jsme tam i starší, jelikož to byla odborná škola, která připravovala mistry a tak dále. Tak jsem jim to řekl a asi tak devět kluků jsme šli na náměstí, kde se postupně shromáždilo takových dvě stě, možná tři sta lidí. Zpívali jsme hymnu, vykřikovali jsme protiněmecká hesla. A zkrátka a dobře, dopadlo to tak, že okolní Němci, kteří nežili jen v pohraničí, to možná máte zkreslený názor, ale Němci žili po všech městech, byli roztroušeni po celé republice. A ti jak nás tam slyšeli zpívat v okolí a na tom náměstí a v ulicích, tak vylezli a vyvěšovali říšské vlajky a podporovali Hitlera a věděli, že má přijít.“

„A my jako kluci jsme po těch fasádách lezli a strhávali ty prapory.“

Vstup do armády

Po pěti týdnech se pan Vránský dozvěděl, že se vyšetřuje již zmíněné strhávání vlajek, a tak se ze strachu přes noc ukryl u kamaráda a druhý den přešel přes polské hranice. V Polsku vstoupil do československé jednotky v Krakově. Jeho nástup však nebyl lehký. Jednotka ho nejprve odmítla, tudíž se pan Vránský musel na chvíli ubytovat u vzdálených příbuzných nedaleko Krakova. Naštěstí ho jednotka brzy kontaktovala a přijala ho. Společně s jednotkou putuje na východ, přes Halič a jiné tábory, které se nacházely v rozdílných stavech. Přes dobré až k těm skoro

neobývatelným.

Velitelem československé jednotky byl podplukovník Ludvík Svoboda, budoucí prezident.

Na Ukrajině je internovali. Velká část Svobodovy armády se pak dostala na střední východ, tam se vojáci připojili k československé armádě, kterou vedl podplukovník Karel Klapálek. Jeho armáda značným dílem přispěla k úspěšnému uhájení přístavního města Tobruk proti německému a italskému obléhání.

„... a nalodili nás na dva torpédoborce, kde jsem leželi na palubě, a přes noc za velkého rozbouřené moře jsme pluli po Středozemním moři do Tobruku, obklíčeného přístavu Tobruk.“

S Malárií jsme měli půl jednotky v nemocnici.

Vojáci měli strašné problémy s malárií, museli nosit všude utěsněné oblečení, aby se bránili před komáry. Malárie se vyskytovala hlavně kvůli nečistotě a nepořádku vojáků.

„Spousta lidí mělo malárii, bylo tam takové území. Když jsme měli hlídky, museli jsme mít dlouhé rukavice. Všechno bylo utěsněné, kalhoty, přes obličej jsme měli síťky hlavně ráno kvůli komárům. Malárie vlastně vznikla, protože Češi jsou takoví nepořádní a nedodržují předpisy.“

Měli jsme 1,5 litru na den a maso z konzervy

Pavel Vránský strávil v Tobruku sedm měsíců a nepil nic jiného než slanou vodu. Příděl vody byl 1,5 l na den a to na všechno. Tento jeden litr a půl mu musel stačit.

„Já tam byl sedm měsíců a nepil jsem nic jiného než slanou vodu, jenomže té vody bylo strašně málo. Měli jsme 1,5 litru na den. A ten 1,5 litru byla taková jedna polní láhev, kterou jsme tady měli a tu jsme museli dát do kuchyně, když nám vařili polévku a nebo na něco jiného. Asi půl litru jsme dávali každý do kuchyně a musel nám stačit litr na mytí, praní, holení, zkrátka na všechno, na co potřebujete vodu.“

Podobné strasti jako s vodou měli i s potravinami a se stravováním. Jídlo bylo velmi chudé, bylo ho málo a často se opakovalo. Jedlo se maso z konzervy a suchary.

„Jídlo bylo velmi špatné. My jsme dostávali někdy maso, ale to maso, většinou to bylo hovězí mletý, možná že to bylo koňský.“

Pavel Vránský měl hodnost podplukovníka s funkcí spojky.

„Abych donesl zprávu do jiných bunkrů, musel jsem procházet přes zaminované stráně. Přitom jsem musel mít kolena u sebe a opatrně našlapovat, abych nezavadil o minu.“

Podplukovník Vránský nám podrobně vysvětlil, jak taková mina funguje.

"Do země se zabuduje velká konzerva, ze které budou čouhat tři drátky, zasadí se závlačka, která je připevněna hřebíky. Miny byly maskované kamením a různými jinými prostředky.“

Po válce

Po skončení války Pavel Vránský létal mezi Londýnem a Prahou. Tehdy upravená vojenská letadla sloužila jako dopravní stroje.

A tak pracoval v ČSA.

Demobilizoval v roce 1946.

Pavel Vránský měl několikrát příležitost emigrovat, ale nikdy tak neučinil.

„Mohl jsem tam zůstat, ale v té době už jsem měl rodinu. Víte co se stávalo s rodinou? Nevěděl jsem, jestli moje děti budou studovat. Ale to nebyl hlavní důvod. Můj hlavní důvod byl vždycky: Patřím sem, a když už ta svoboda byla vybudovaná a já byl jeden z těch, který tomu pomohl. Že i další generace mohly existovat a vyrostly tak, jak vyrostly.“

V 55 letech jako zahraniční voják odešel do důchodu a s manželkou pořádal rekreační tábory a školy v přírodě.

Je dvojnásobným nositelem Československého válečného kříže, trojnásobným držitelem medaile Za chrabrost, nositelem medaile Za zásluhy 1. stupně a jiných českých i britských vyznamenání.

„I když jsem měl tisíckrát možnost zůstat v zahraničí, nikdy jsem tam nezůstal. Člověk zůstane cizincem vždycky, když je v jiné zemi než ve vlastní. Zradil bych sám sebe, kdybych odešel a jinde žil.“